

EXPUNERE DE MOTIVE

Gestionarea resurselor financiare ale statului roman, privite atat ca resurse in exces, pentru o anumita perioada, cat si ca datorii, reprezinta o problema de mare importanta pentru orice administratie publica. Exista, pe plan mondial, o intreaga teorie creata in jurul gestionarii datoriei publice, modele de organizare, concepte si chiar ghiduri referitoare la acest aspect. In practica s-a dovedit faptul ca incercarea de a copia un anumit model nu reprezinta o solutie, fiind necesara adaptarea la realitatile financiar-economice, sociale, si chiar politice a propunerilor de reglementare. In acelasi timp insa, drumul ireversibil al Romaniei catre Uniunea Europeana impune armonizarea legislatiei cu practicile si prevederile legislatiei europene.

Tinand cont de aceste aspecte, este necesara o noua Lege a datoriei publice care sa creeze cadrul juridic pentru un management eficient al datoriei publice a Romaniei, fie ca este vorba despre imprumuturi contractate de pe piata interna sau externa. Plecand de la experienta acumulata in Romania si, luand in considerare asistenta tehnica acordata de catre Fondul Monetar International (decembrie 2002), este necesara o restructurare a actualei legi tratandu-se cele doua componente ale datoriei publice - directa si garantata - precum si etapele si atributiile legate de procesul contractarii, derularii si platii datoriei.

Un punct apartine in structurarea propunerii legislative, care nu s-a regasit foarte clar pana acum in legislatia romaneasca, il constituie cel referitor la administrarea datoriei publice. Proiectul noii legi cuprinde instrumente financiare noi, defineste clar obiectivele avute in vedere in procesul de administrare a datoriei publice precum si atributiile institutiilor statului in acest proces complex.

De asemenea, prezentul proiect de act normativ propune clarificari in ceea ce priveste integrarea datoriei publice locale, ca parte a datoriei publice, subcontractarea datoriei publice directe, utilizarea fondului de risc si determinarea comisionului la fondul de risc, accesul statului la folosirea sumelor de la Banca Nationala a Romaniei, momentul decontarii in lei a sumelor platite de catre Banca Nationala a Romaniei in contul datoriei publice externe.

A fost necesara, de asemenea, o regandire a sistemului de contractare a datoriei publice garantate. S-a dorit, in acest sens, eficientizarea procesului de contractare a datoriei publice prin eliminarea posibilitatii organelor administratiei publice centrale de a negocia si contracta imprumuturi, proces in care Ministerul Finantelor Publice avea doar un rol consultativ. Acest sistem s-a dovedit deseori ineficient si neadaptat la practicile europene, fapt pentru care si organismele financiare internationale au recomandat reconfigurarea lui.

Implicarea financiara a statului in economia reala prin acordarea de garantii de stat pentru finantarea anumitor proiecte promovate de catre agentii economici a fost trecuta in coordonarea Guvernului, ca strategie, pe de o parte, si a Comitetului Interministerial de Garantii, pe de alta parte. Astfel, acordarea oricarei garantii de stat pentru agentii economici se va face doar in cazul in care va exista emisa in acest sens o hotarare a Guvernului. In acelasi timp, analizarea situatiei economico - financiare a agentilor economici solicitanti de garantie de stat se va face de catre un organ specializat in acest sens - Comitetul Interministerial de Garantii - ale carui atributii vor fi stabilite prin hotarare a Guvernului.

In legislatia actuala problema imprumuturilor directe contractate de catre Ministerul Finantelor Publice si subimprumutate beneficiarilor finali nu este reglementata. Un exemplu in acest sens il reprezinta faptul ca, in cazul in care unul dintre beneficiarii finali nu isi onora obligatiile din acordul subsidiar de imprumut, Ministerul Finantelor Publice nu avea reglementata o sursa de plata a obligatiilor la extern, fapt ce putea conduce la declararea incapacitatii de plata a Romaniei, cu consecinte foarte greu de prevazut. Prin reglementarile aduse de prezentul act normativ, pentru aceste obligatii se reglementeaza sursa platii, eliminand astfel necesitatea parcurgerii procedurii de legiferare pentru cazuri punctuale.

De asemenea, se reglementeaza cuantumul pe care garantatul sau subimprumutatul va trebui sa-l plateasca la fondul de risc. Astfel, daca pana la acest moment nu a existat o metodologie clara de determinare a acestuia, proiectul de lege impune Ministerului Finantelor Publice elaborarea de norme metodologice transparente, in baza carora fiecare garantat sau subimprumutat sa cunoasca comisionul pe care va trebui sa-l plateasca la fondul de risc.

Pe aceeasi linie, a derularii garantiilor sau subimprumuturilor, s-a urmarit o directionare a activitatii de recuperare a sumelor pe care statul le-a platit in calitate de garant sau contractor direct a sumelor subimprumutate catre organe cu atributii speciale in acest domeniu, al recuperarii creantelor bugetare. Se creaza astfel un instrument flexibil si mult mai eficient de monitorizare si incasare a drepturilor bugetare, cu perspectiva unei cresteri a ratelor de recuperare.

In ceea ce priveste delegarea anumitor activitati in procesul de contractare, derulare sau plata a datoriei publice, principala institutie care primeste atributii prin acest act normativ este Banca Nationala a Romaniei. Astfel, activitati precum tinerea registrului titlurilor de stat emise pe piata interna, organizarea de licitatii de titluri de stat, plata serviciului datoriei publice in valuta, sunt activitati pe care Ministerul Finantelor Publice le poate delega Bancii Nationale a Romaniei sau altor institutii financiare. Spre deosebire de perioada anterioara inasa, in conformitate cu cerintele europene in domeniu, Ministerul Finantelor Publice este autorizat sa plateasca anumite comisioane al caror cuantum va fi stabilit prin conventie intre cele doua institutii. In domeniul managementului datoriei publice guvernamentale si a reducerii riscului de curs valutar sau a riscului de dobanda, sunt definite o serie de instrumente uzitate pe pietele financiare internationale (swap valutar, swap pe rata dobandii, schimbarea valutei unui imprumut, rascumpararea titlurilor de stat pe piata secundara prin refinantarea acestora).

Armonizarea legislatiei romanesti privind datoria publica este impusa si de angajamentele pe care Romania le-a asumat in timpul negocierilor pentru Capitolul 11 - "Uniunea Economica si Monetara" si Capitolul 4 - "Libera circulatie a capitalului". Principalele aspecte care trebuiau avute in vedere si care prin actualul proiect de lege se rezolva, sunt urmatoarele:

1. interzicerea finantarii directe a statului de catre banca centrala, astfel,
 - a) Ministerul Finantelor Publice nu poate imprumuta fonduri in numele statului, in mod direct, de la Banca Nationala a Romaniei;
 - b) platile in lei aferente serviciului datoriei publice in valuta vor fi facute catre Banca Nationala a Romaniei in aceeasi zi cu plata in valuta;
 - c) Ministerul Finantelor Publice este autorizat ca pentru operatiunile delegate catre Banca Nationala a Romaniei sau catre alte institutii financiare sa plateasca anumite comisioane;

2. garantarea independentei depline a bancii centrale este asigurata prin modificarea prevederii din vechea lege in baza careia sarcina administrarii rezervei valutare era comuna - Ministerul Finantelor Publice si Banca Nationala a Romaniei - atributiile ramanand astfel doar in competenta Bancii Nationale a Romaniei;

3. eliminarea oricaror restrictii privind operatiunile de capital si platile intre Statele Membre si intre acestea si statele terte a fost realizata prin eliminarea prevederii potrivit careia transferul de resurse valutare catre beneficiarii finali va fi operat numai dupa obtinerea acordului Ministerului Finantelor Publice privind obiectivul de investitii si a avizului Comitetului Interministerial de Garantii.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul Legii datoriei publice, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

ADRIAN NĂSTASE

Tabel de concordanță nr. 2

Tratatul privind înființarea Comunității Europene

Proiectul de lege a datoriei publice

Tratat		Proiect de lege		Diferențe
A/P/S	Prevederi	A/P/S	Prevederi	
1.	2.	3.	4.	5.
105	Principalele atribuții ale SEBC sunt: - - păstrarea și administrarea rezervelor valutare oficiale ale statelor membre; -			

CAP. 4 Libera circulație a capitalurilor

Tabel de concordanță nr. 3

Tratatul privind înființarea Comunității Europene

Proiectul de lege a datoriei publice

Tratat		Proiect de lege		Diferențe
A/P/S	Prevederi	A/P/S	Prevederi	
1.	2.	3.	4.	5.
56	<p>1. Potrivit prevederilor acestui capitol* toate restricțiile privind mișcarea capitalurilor între statele membre și între statele membre și țări sunt interzise.</p> <p>2. Potrivit prevederilor acestui capitol* orice restricții de plată între statele membre și între statele membre și țări sunt interzise.</p>			

* Capitolul 4